

Bewonersonderzoek Duurzaamheid en Energie 2019

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van:

Dimensus
■ beleidsonderzoek

Inhoudsopgave

- [Onderzoeksbeschrijving](#) p. 3
- [Samenvatting](#) p. 4
- [Houding ten aanzien van klimaatverandering](#) p. 8
- [Bewust omgaan met duurzaamheid en energie](#) p. 10
- [Waarom bewust omgaan met duurzaamheid en energie](#) p. 12
- [Wie kan of moet een bijdrage leveren](#) p. 13
- [Wat doet men zelf aan duurzaamheid](#) p. 15
- [Bereidheid om meer huur te betalen voor duurzaamheid](#) p. 17
- [Wat doen of willen kopers doen voor duurzaamheid](#) p. 18
- [Gebruik van bouw- of installatiebedrijf uit Altena](#) p. 21
- [Gedrag van woningcorporaties of verhuurders](#) p. 22
- [Wat zou verhuurder moeten doen](#) p. 23
- [Wat kan de gemeente doen voor duurzaamheid](#) p. 24
- [Hoe wil men geïnformeerd worden](#) p. 26
- [Bekendheid met en houding t.a.v. lokale maatregelen](#) p. 27
- [Wat kan of wil men zelf doen](#) p. 28

Onderzoeksbeschrijving

De gemeente Altena heeft in mei 2019 een energiestrategie vastgesteld waarin zij aangeven dat Altena in 2046 CO²-neutraal wil zijn. In deze collegeperiode wordt vooral ingezet op het terugdringen van het CO²-gebruik in de gebouwde omgeving (in huizen, gebouwen) en het stimuleren en het gebruik van duurzame energie, bijvoorbeeld door op zoveel mogelijk daken zonnepanelen aan te leggen.

Om de energie-strategie handen en voeten te geven en daarbij zoveel mogelijk draagvlak te creëren wil de gemeente de bewoners (en ook bedrijven en organisaties) betrekken bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Hiervoor worden bijeenkomsten met bewoners voorbereid. Ervaring leert echter dat hiermee maar een klein deel van de inwoners wordt gehoord. Vandaar dat de gemeente via een enquête een brede groep inwoners wil bereiken om van hen te horen hoe zij staan tegenover duurzaamheid in het algemeen en de energietransitie in het bijzonder. Hiervoor is een vragenlijst opgesteld die in september 2019 is uitgezet onder 2.500 inwoners van de gemeente Altena. 300 tot 350 uit de zes grootste kernen Almkerk, Hank, Nieuwendijk, Sleeuwijk, Werkendam, Woudrichem, Wijk en Aalburg en nog 300 uit de overige kleinere kernen. Daarnaast is de link enige tijd na het verspreiden van de uitnodigingsbrieven voor het onderzoek ook online opengesteld voor alle inwoners.

In totaal hebben 1.285 inwoners de vragenlijst ingevuld, 749 inwoners die waren uitgenodigd via de steekproef en nog eens 536 inwoners die de vragenlijst via internet hebben ingevuld. De respons op de vragenlijst die onder een steekproef van de inwoners is uitgezet bedraagt 30%. Deze varieert van 26% in Werkendam tot 35% in Woudrichem. In de kleine kernen loopt de respons uiteen van 18% in Rijswijk tot 43% in Meeuwen. In de kleine kernen hebben relatief veel inwoners via de open link meegewerkt (66%), in de grotere kernen ligt dit aandeel met 34% lager. Om representatieve uitkomsten voor de gemeente als geheel te krijgen zijn de uitkomsten gewogen naar de zeven onderscheiden kernen/gebieden en naar leeftijdsgroep.

In deze rapportage worden de resultaten gepresenteerd waarbij de gegevens van het onderzoek onder de steekproef is gevoegd bij die van de vragenlijsten die online zijn ingevuld. Bij de houding en het gedrag wordt specifiek ingezoomd op de verschillende kernen/gebieden. Bij de overige aspecten wordt gekeken of er toonaangevende verschillend zijn tussen de kernen, de leeftijdsklassen en het opleidingsniveau van respondenten.

Samenvatting (1)

- ✓ Bijna twee op de drie inwoners maken zich zorgen over het klimaat en vinden dat zij hier zelf iets aan kunnen doen (63%). Bijna één op de vijf inwoners maakt zich wel zorgen maar vindt dat men hier zelf niets aan kan veranderen (18%). Een even grote groep inwoners maakt zich geen zorgen over het klimaat en vindt de aandacht hiervoor overdreven (18%).
- ✓ Twee op de drie inwoners geven aan bewust bezig te zijn met duurzaamheid en energie, één op de tien inwoners doet dit niet. Bijna de helft geeft aan steeds vaker de fiets of het openbaar vervoer te nemen in plaats van de auto (47%) of minder snel het vliegtuig te nemen als men op vakantie gaat (44%). De belangstelling om deel te nemen aan een project voor elektrische deelauto's is veel minder groot. Eén op de vijf inwoners heeft hier belangstelling voor, maar een meerderheid (60%) niet.
- ✓ De belangrijkste redenen om duurzaamheidsmaatregelen te nemen, zijn de financiële verdiensten (51%), gevolgd door de bijdrage die men kan leveren aan een betere leefomgeving (40%) en volgende generaties (39%). Uit zorg voor de schepping is voor circa één op de vijf inwoners een van de twee belangrijkste redenen (22%).
- ✓ Twee derde van de inwoners vindt het een goed streven van de gemeente om samen met haar inwoners werk te maken van een duurzamer Altena. Iets meer dan een kwart vindt het prima dat de gemeente dit doet, maar ziet voor zichzelf geen rol hierbij weggelegd. Van de inwoners vindt 7% dat duurzaamheid geen taak is van de gemeente.
- ✓ Vrijwel alle inwoners scheiden hun afval (98%), het overgrote deel gaat zuinig om met energie (89%), driekwart gebruikt LED verlichting in de eigen woning. Circa zes op de tien inwoners hebben gekozen voor groene stroom of groen gas, bijna de helft van de inwoners investeert in duurzaamheid in de woning en vier op de tien passen hun eetgedrag aan.

Samenvatting (2)

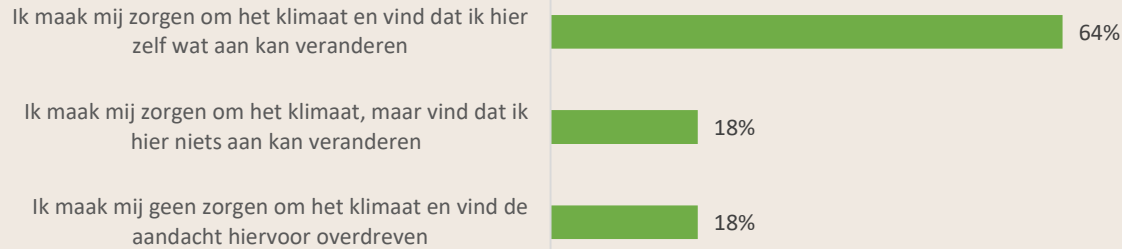

- ✓ Volgens de huurders heeft een derde van de woningbouwverenigingen of de verhuurders de afgelopen drie jaar iets gedaan aan het verbeteren van de duurzaamheid van de woning. Verhuurders hebben vooral ingezet op het isoleren van de woning (bij 21% van alle huurders). Daarnaast zijn bij circa 10% van de huurders zonnepanelen geplaatst, is de oude verwarmingsketel vervangen door een HR-ketel en/of is HR++ glas geplaatst. Andere maatregelen zijn minder vaak genomen.
- ✓ Als de huurders wordt gevraagd wat de verhuurder volgens hen zou moeten doen dan staat het isoleren van de woning met 36% bovenaan de lijst, op de voet gevolgd door het plaatsen van zonnepanelen (33%). Een vijfde tot een kwart van de huurders noemt waterbesparende maatregelen, koken op elektrisch of op inductie, het vervangen van de ketel door een zonneboiler of warmtepomp of het plaatsen van HR++ glas.
- ✓ Van de bewoners van een huurwoning is 8% bereid meer te betalen voor duurzaamheidsmaatregelen en ruim een derde wil dit misschien doen (36%). Iets meer dan de helft is echter niet bereid om hier een huurverhoging voor te betalen.
- ✓ Eigenaren van koopwoningen hebben vooral de eigen woning geïsoleerd (69%), HR++ glas of beter laten aanbrengen in de woning (65%) of de tuin aangepast door bijvoorbeeld minder tegels en meer beplanting aan te leggen (63%). Waterbesparende kranen, douchekoppen of toiletten heeft bijna de helft van de eigenaren gekocht en elektrisch of via inductie koken doen inmiddels circa vier op de tien inwoners van Altena. Zonnepanelen zijn door een kwart van de eigenaren aangelegd en één op de tien beschikt over een zonneboiler of warmtepomp.
- ✓ Wanneer men gaat investeren in de woning dan geven iets meer dan vier op de tien inwoners aan een voorkeur te hebben voor een bouw- of installatiebedrijf uit Altena (43%).
- ✓ Inwoners zijn van mening dat de gemeente zelf ook veel kan doen in het kader van duurzaamheid. Daarbij gaat het vooral om het geven van het goede voorbeeld door bijvoorbeeld het verduurzamen van gebouwen of duurzame voertuigen te gebruiken (84% (heel) belangrijk, maar ook om het stimuleren van bedrijven om duurzaam te ondernemen (83%) en het bieden van een financiële ondersteuning (80%) en het stimuleren van duurzame initiatieven (80%). Over het aanbieden van meer oplaadpalen voor elektrische auto's zijn inwoners iets terughoudender (54%).

Samenvatting (3)

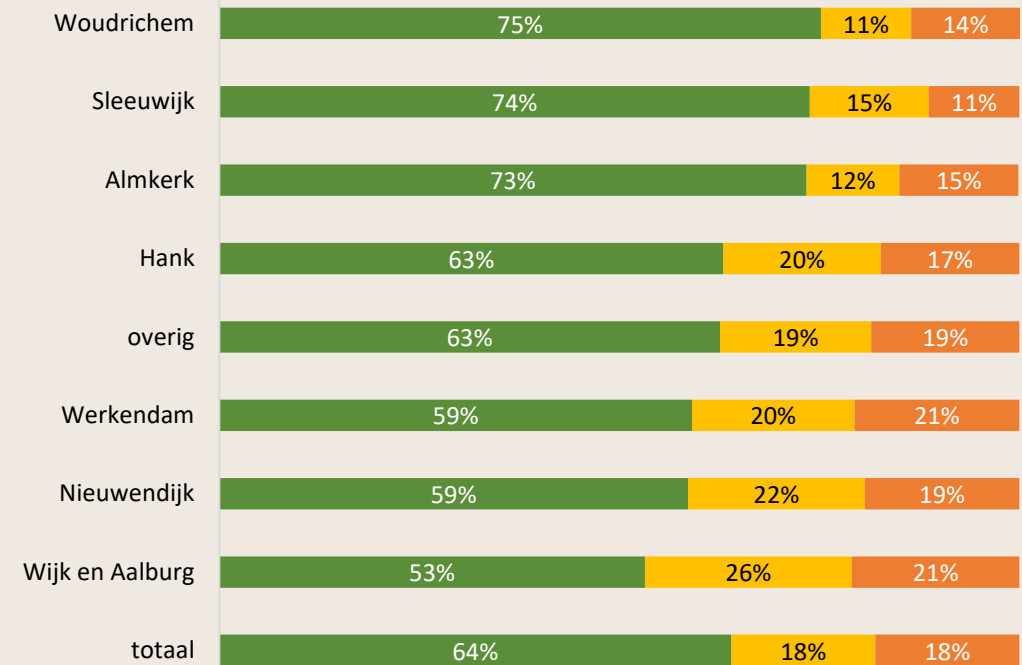
- ✓ Het ontbreken van financiële middelen om investeringen te doen in de woning speelt bij iets meer dan de helft van de inwoners als het gaat om het verduurzamen van de woning. Daarnaast zien vier op de tien op tegen het gedoe die samenhangt met het verduurzamen van de woning, een derde beschikt over onvoldoende informatie om een goede beslissing te nemen over de maatregelen en eveneens weet niet wat de beste maatregelen zijn. Twee op de tien inwoners zijn zich al aan het voorbereiden om binnen 10 jaar van het gas af te gaan.
- ✓ Inwoners willen het liefst via een digitale nieuwsbrief van de gemeente of via de lokale krant informatie ontvangen rondom duurzaamheid en energie (resp. 49% en 45%).
- ✓ Bijna een kwart van de inwoners is bekend met de lokale energiecoöperatie Altena Nieuwe Energie.
- ✓ De bereidheid om een energiecontract af te sluiten voor groen opgewekte energie uit Altena is groot. Zeven op de tien inwoners zijn hiertoe bereid, 3% heeft dit al. De bereidheid om hier meer voor te betalen is echter minder groot: 6% wil dit wel en 61% geef aan dat dit voor dezelfde prijs of voor minder moet worden aangeboden dan hun huidige aanbieder.
- ✓ Eén op de vijf inwoners is bereid om samen met buurt- of dorpsgenoten maatregelen te nemen om hun huizen energiezuiniger te maken, de helft wil dit misschien en een klein deel doet dit al (5%). De bereidheid om te investeren in zonnepanelen die niet op het eigen dak maar elders in de omgeving worden geïnstalleerd, is iets minder groot, maar toch is één op de tien inwoners hiertoe bereid en geven nog eens vier op de tien aan dit misschien te willen naast 2% die dit al doet. Eén op de zes inwoners zou gebruik maken van een energiecoach als deze langs zou komen om de inwoners te adviseren over het verduurzamen van de woning: 15% zou dit doen en 2% geeft aan dit al te hebben gedaan. Nog eens drie op de tien inwoners zouden dit misschien doen (30%).
- ✓ Eén op de zes inwoners wil graag met de gemeente meedenken over duurzaamheid en energie (16%). Hoger opgeleiden zijn hier vaker toe bereid (23%).

Houding ten aanzien van klimaatverandering (1)

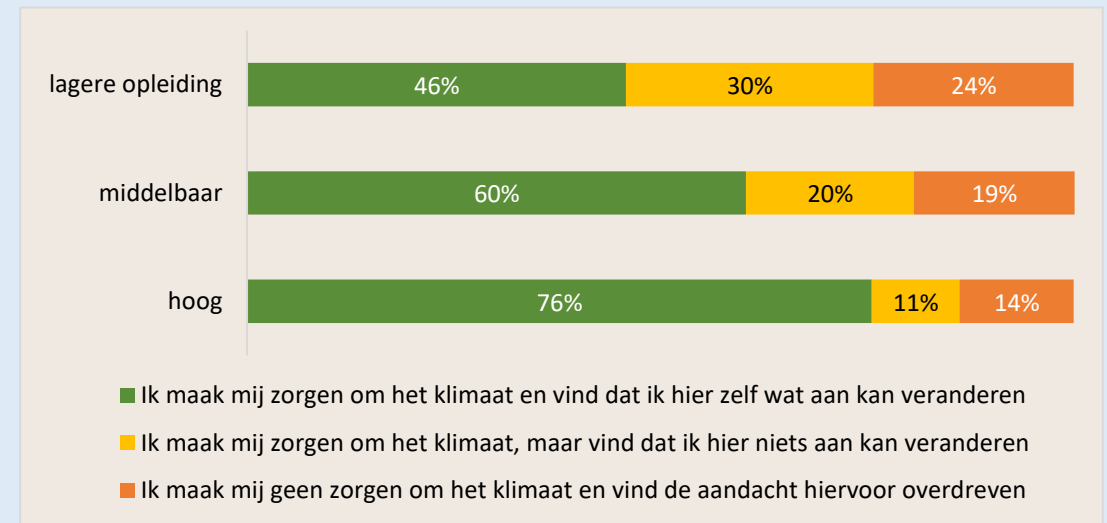
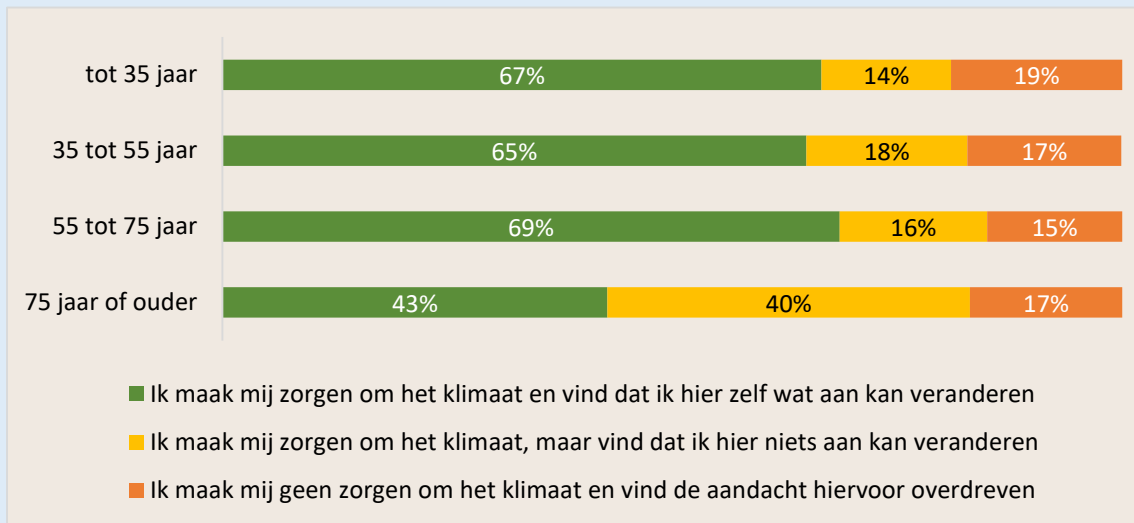
Er wordt veel gesproken over klimaatverandering, duurzame energie en het verminderen van CO²-uitstoot. In welke stelling kunt u zich het meeste vinden?

- ✓ Wanneer inwoners moeten aangeven in hoeverre zij zich zorgen maken over het klimaat en of zij daar zelf wat aan kunnen veranderen, geven bijna twee op de drie inwoners aan zich zorgen te maken en dat zij hier zelf iets aan kunnen doen (63%). Bijna één op de vijf inwoners maakt zich zorgen maar vindt dat men hier zelf niets aan kan veranderen (18%). Een even grote groep inwoners maakt zich geen zorgen over het klimaat en vindt de aandacht hiervoor overdreven (18%).
- ✓ Tussen de verschillende kernen verschilt de houding ten aanzien van het klimaat en wat men hier zelf aan kan doen. In Woudrichem, Sleeuwijk en Almkerk maken de inwoners zich meer dan gemiddeld zorgen om het klimaat (73% tot 75%) en is het aandeel dat zich geen zorgen maakt en de aandacht overdreven vindt kleiner dan gemiddeld (11% tot 15%).
- ✓ Inwoners van Wijk en Aalburg zijn van mening dat men hier zelf minder aan kan doen (53% tegenover 64% gemiddeld).

- Ik maak mij zorgen om het klimaat en vind dat ik hier zelf wat aan kan veranderen
- Ik maak mij zorgen om het klimaat, maar vind dat ik hier niets aan kan veranderen
- Ik maak mij geen zorgen om het klimaat en vind de aandacht hiervoor overdreven

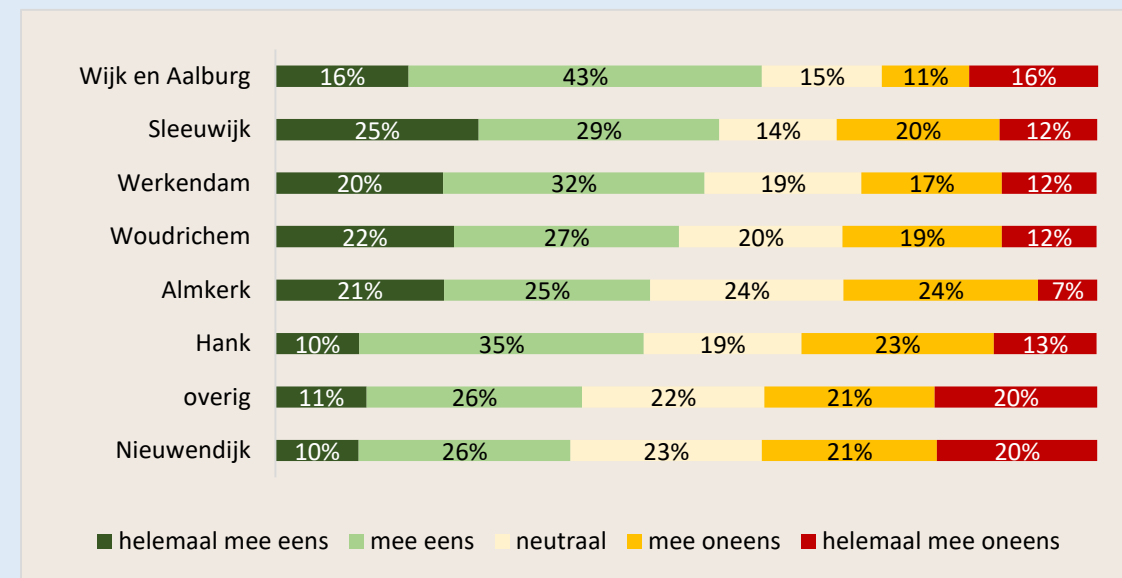
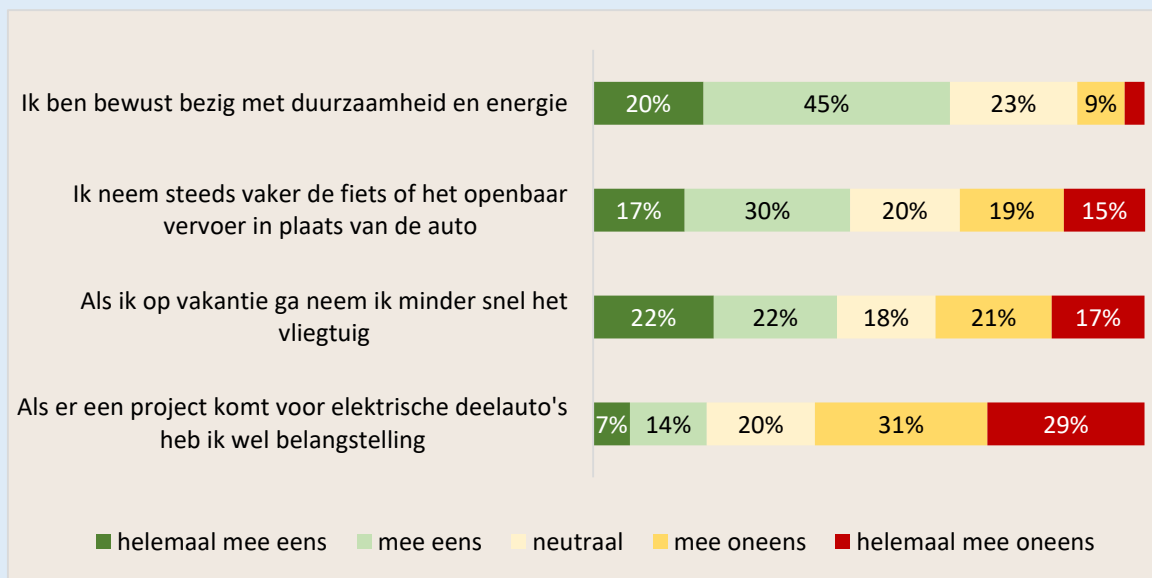
Houding ten aanzien van klimaatverandering (2)

Er wordt veel gesproken over klimaatverandering, duurzame energie en het verminderen van CO²-uitstoot. In welke stelling kunt u zich het meeste vinden?

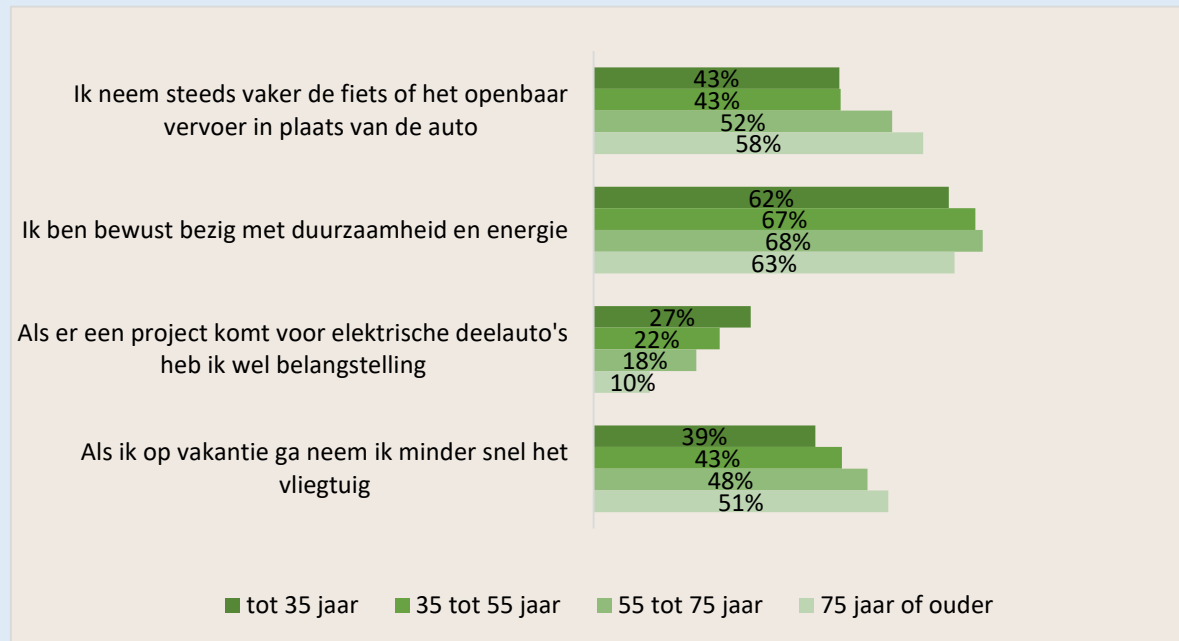
- ✓ Naar leeftijd valt op dat de mate waarin inwoners zich zorgen maken over het klimaat niet zozeer verschilt naar leeftijd. Wel blijkt dat i75-plussers meer dan gemiddeld van mening zijn dat men hier niets aan kan veranderen (40% tegenover 18% gemiddeld).
- ✓ Naar opleidingsniveau zijn de verschillen groter. Zo maken de hoger opgeleiden zich meer dan gemiddeld zorgen om het klimaat en zijn tevens van mening dat men hier zelf wat aan kan veranderen (76% tegenover 64% gemiddeld). Lager opgeleiden maken zich minder zorgen dan gemiddeld om het klimaat (24% tegenover 18% gemiddeld) en de lager opgeleiden die zich wel zorgen maken vinden vaker dat men hier niets aan kan doen (30% tegenover 18% gemiddeld) en minder vaak dat men hier zelf wat aan kan veranderen (46% tegenover 64% gemiddeld).
- ✓ Inwoners die via de open link hebben meegedaan maken zich iets minder zorgen om het klimaat en vinden de aandacht hiervoor overdreven (22% tegenover 15% die via de steekproef hebben meegedaan).

Bewust omgaan met duurzaamheid en energie (1)

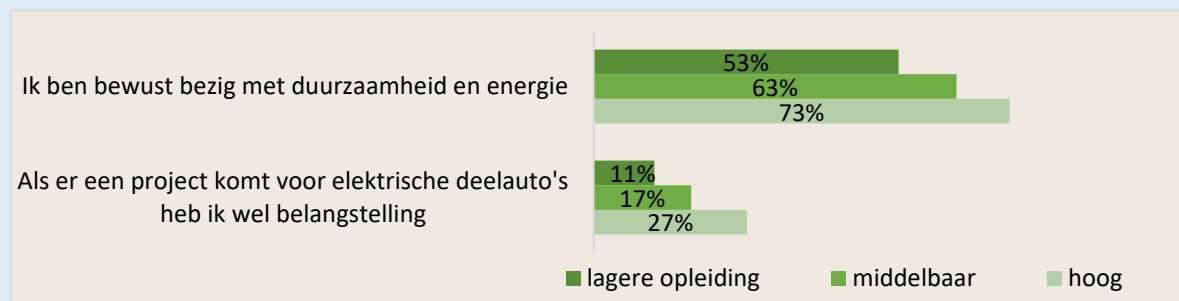

- ✓ Twee op de drie inwoners geven aan bewust bezig te zijn met duurzaamheid en energie. Eén op de tien inwoners doet dit niet.
- ✓ Bijna de helft geeft aan steeds vaker de fiets of het openbaar vervoer te nemen in plaats van de auto (47%) of minder snel het vliegtuig te nemen als men op vakantie gaat (44%). Circa een derde van inwoners geeft aan hiermee niet bezig te zijn, resp. 34% en 38%. In Wijk en Aalburg neemt men vaker de fiets of het openbaar vervoer in plaats van de auto (59%) In Nieuwendijk en de overige kernen het minst (resp. 36% en 37%).
- ✓ Eén op de vijf inwoners geeft aan belangstelling te hebben voor een project voor elektrische deelauto's als een dergelijk project er komt (21%).

Bewust omgaan met duurzaamheid en energie (2)

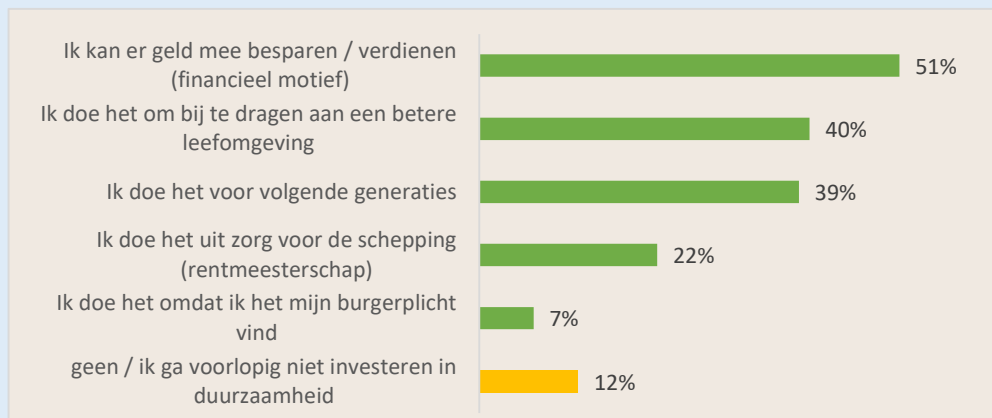
Aandeel (helemaal) eens met de uitspraken over verduurzamen naar leeftijd

Aandeel (helemaal) eens met de uitspraken over verduurzamen naar opleiding

- ✓ Inwoners van 55 jaar of ouder geven meer dan gemiddeld aan de fiets of het openbaar vervoer te pakken in plaats van de auto (circa 55% tegenover 43% van inwoners tot 55 jaar).
- ✓ Een project voor elektrische deelauto's geniet de meeste belangstelling van inwoners tot 35 jaar (27%) en van 35 tot 55 jaar (22%) en de minste van 75 jaar en ouder (10%).
- ✓ Minder snel het vliegtuig nemen is iets dat inwoners vaker doen naarmate men ouder wordt. Van de inwoners tot 35 jaar geeft 39% aan dit te doen, 43% van de 35 tot 55 jarigen, 48% van de 55 tot 75-jarigen en 51% van de 75-plussers.
- ✓ Naar opleidingsniveau is er vooral een verschil te zien als het gaat om het bewust omgaan met duurzaamheid en energie (53% van de lager opgeleiden tegenover 73% van de hoger opgeleiden).
- ✓ Een project voor elektrische deelauto's geniet veel meer belangstelling onder hoger opgeleiden (27%) dan onder middelbaar (17%) en met name lager opgeleiden (11%).

Waarom bewust omgaan met duurzaamheid en energie

Wat zijn voor u de belangrijkste motieven voor het nemen van duurzaamheidsmaatregelen?
(maximaal 2 antwoorden)

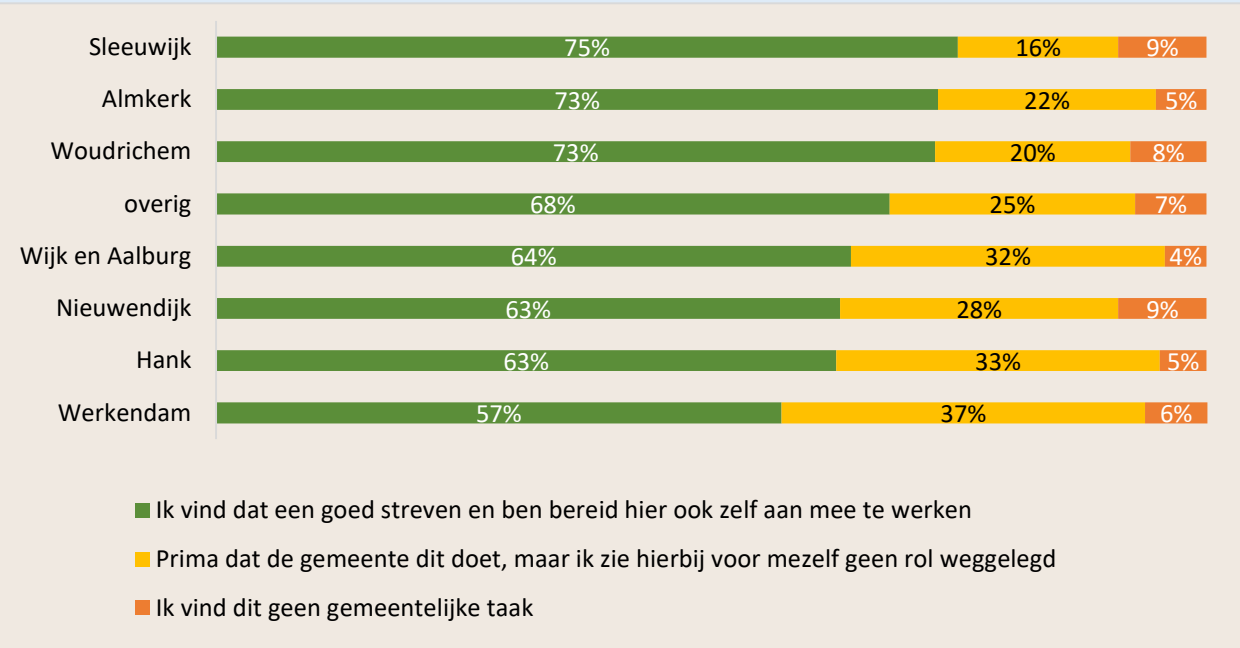
- ✓ Wanneer inwoners moeten aangeven wat de belangrijkste twee redenen zijn om duurzaamheidsmaatregelen te nemen, dan staat bij de helft de financiële verdiensten op de eerst plaats (51%).
- ✓ Voor vier op de tien inwoners speelt ook de bijdrage die men kan leveren aan een betere leefomgeving (40%) een rol of men doet het voor volgende generaties (39%).
- ✓ Uit zorg voor de schepping is voor circa één op de vijf inwoners een van de twee belangrijkste redenen (22%).
- ✓ Iets meer dan één op de tien inwoners geeft aan voorlopig niet te investeren in duurzaamheid (12%).

- ✓ Naar kern verschillen de belangrijkste redenen. Zo speelt het leveren van een bijdrage aan een betere leefomgeving meer dan gemiddeld een rol in Woudrichem (54%), Sleeuwijk (51%), Nieuwendijk (46%) en Almkerk (45%) en veel minder dan gemiddeld in Hank (36%), de overige kernen (33%) en vooral Wijk en Aalburg (23%).
- ✓ Uit zorg voor de schepping speelt juist vaker een rol in Wijk en Aalburg (34%), de overige kernen (27%), Werkendam (24%) en Almkerk (eveneens 24%). In Hank speelt dit nauwelijks een rol (4%).
- ✓ Financiële redenen spelen meer dan gemiddeld voor inwoners tot 55 jaar (60%) dan voor 55 tot 75-jarigen (41%) en nog minder voor 75-plussers (20%).
- ✓ Zorg voor de schepping wordt meer dan gemiddeld aangehaald door inwoners tot 35 jaar (29%). Dit aandeel neemt af naarmate men ouder wordt tot 16% voor de 75-jarigen of ouder. Inwoners van 75 jaar of ouder zijn veel minder vaak van plan nog te investeren in duurzaamheid (29% tegenover gemiddeld 12%).
- ✓ Opleidingsniveau hangt eveneens samen met de motieven om duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Hoger opgeleiden geven vaker aan dat men duurzaamheidsmaatregelen neemt om er geld mee te besparen dan lager opgeleiden (55% tegenover 39% bij lager opgeleiden). Daarnaast wijzen ze vaker op de zorg voor de schepping (25% tegenover 15% bij de lager opgeleiden). Lager opgeleiden hebben minder vaak plannen om te investeren in duurzaamheid (21% niet tegenover 5% van de hoger opgeleiden). Hoger opgeleiden geven iets vaker aan dat een betere leefomgeving een belangrijke rol speelt (45% tegenover 36% van de lager opgeleiden) evenals de volgende generatie (44% tegenover 31% van de lager opgeleiden).

Wie kan of moet een bijdrage leveren (1)

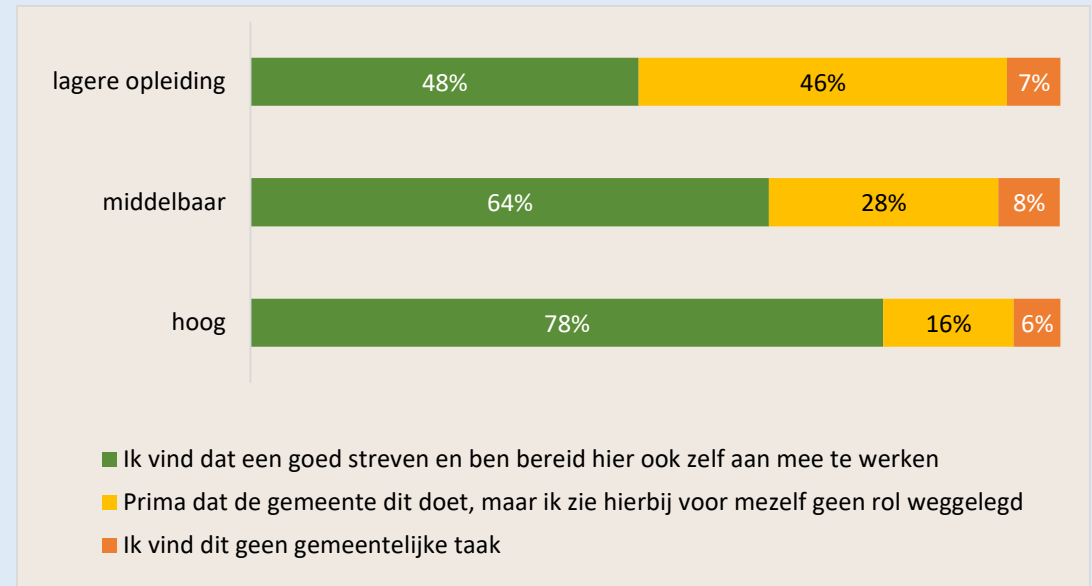
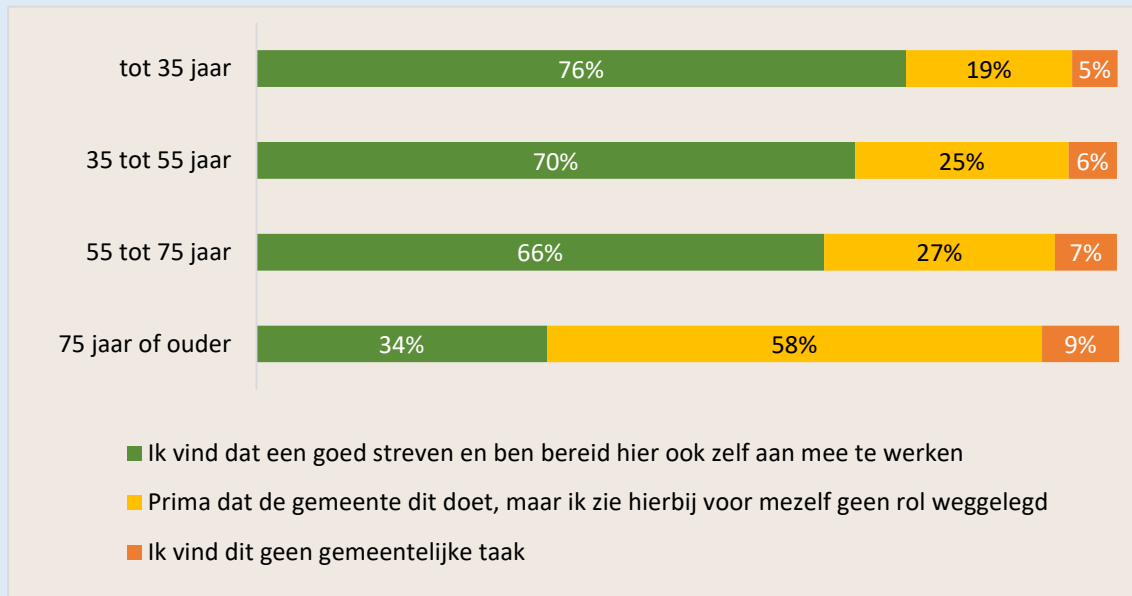
De gemeente Altena wil samen met haar inwoners werk maken van een duurzamer Altena. In welke stelling kunt u zich het meeste vinden?

- Ik vind dat een goed streven en ben bereid hier ook zelf aan mee te werken
- Prima dat de gemeente dit doet, maar ik zie hierbij voor mezelf geen rol weggelegd
- Ik vind dit geen gemeentelijke taak

- ✓ De gemeente Altena wil samen met haar inwoners werk maken van een duurzamer Altena. Twee derde van de inwoners vindt dit een goed streven en is ook zelf bereid hieraan mee te werken. Iets meer dan een kwart vindt het prima dat de gemeente dit doet, maar ziet voor zichzelf geen rol hierbij weggelegd. Slechts 7% is van mening dat werk maken van een duurzamer Altena geen taak is van de gemeente.
- ✓ De bereidheid om zelf een bijdrage te leveren is het grootst in Sleeuwijk (75%), op de voet gevolgd door Almkerk (73%) en Woudrichem (eveneens 73%). In Werkendam zijn inwoners iets minder dan gemiddeld bereid hiertoe (57%).

Wie kan of moet een bijdrage leveren (2)

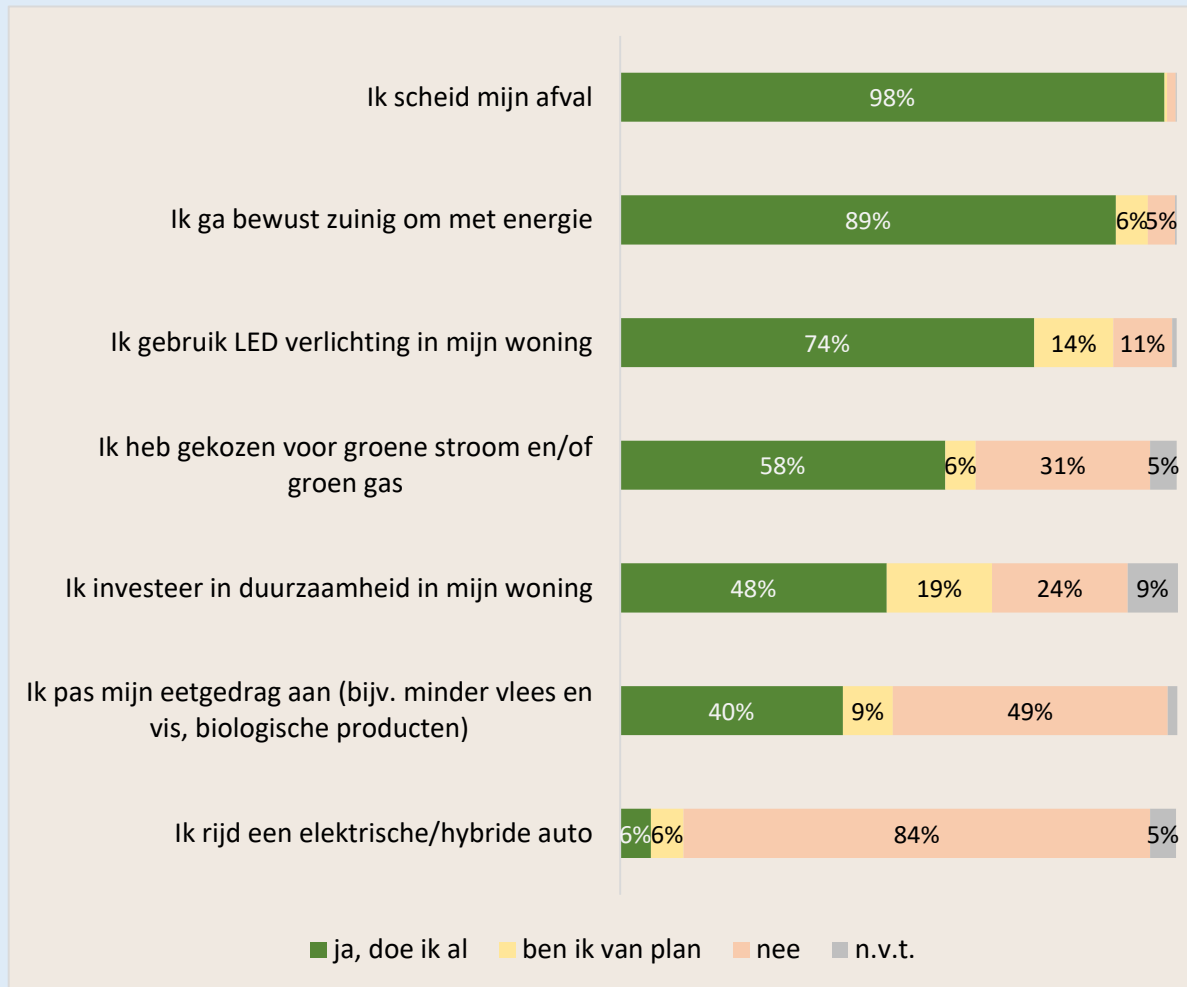

De gemeente Altena wil samen met haar inwoners werk maken van een duurzamer Altena. In welke stelling kunt u zich het meeste vinden naar leeftijd.

De gemeente Altena wil samen met haar inwoners werk maken van een duurzamer Altena. In welke stelling kunt u zich het meeste vinden naar opleiding.

- ✓ Inwoners van 75 jaar of ouder zien duidelijk minder vaak een rol voor zichzelf weg gelegd. Men vindt het prima dat de gemeente dit doet, zo geven zes op de tien inwoners van 75 jaar of ouder aan, maar voor zichzelf ziet men die rol niet. Eén derde van de inwoners van 75 jaar of ouder wil zelf nog een bijdrage leveren.
- ✓ Naar opleidingsniveau is te zien dat hoger opgeleiden veel vaker naast de gemeente ook zelf bereid zijn hieraan mee te werken (78% tegenover 48% van de lager opgeleiden).

Wat doet men zelf aan duurzaamheid (1)

Op welke manier(en) draagt u zelf al bij aan duurzaamheid?

- ✓ Wanneer wordt gevraagd wat de inwoners zelf doen dan staat het scheiden van afval bovenaan. Vrijwel iedereen (98%) geeft aan dit te doen.
- ✓ Bewust zuinig omgaan met energie staat op de tweede plaats. Zo geven negen van de tien inwoners aan dit al te doen en nog eens 6% is dit van plan.
- ✓ Ook LED verlichting wordt vaak gebruikt. Zo geeft driekwart van de inwoners aan LED verlichting in de eigen woning te gebruiken, 14% is dit van plan en één op de tien wil dit niet gaan doen.
- ✓ Circa zes op de tien inwoners hebben gekozen voor groene stroom of groen gas en een klein deel is dit van plan. Daarnaast geeft bijna een derde aan hiervoor niet te kiezen.
- ✓ Bijna de helft van de inwoners investeert in duurzaamheid in de woning en nog eens één op de vijf is dit van plan. Aan de andere kant is een kwart dit niet van plan.
- ✓ Over het aanpassen van het eetgedrag loopt het gedrag nogal uiteen: vier op de tien geven aan dit al te doen, nog eens bijna één op de tien is dit van plan, maar de helft geeft aan dit niet te (gaan) doen.
- ✓ Het aandeel dat elektrisch rijdt of een hybride auto heeft is beperkt tot 6% en nog eens 6% heeft hier plannen toe. De overgrote meerderheid (84%) echter niet.

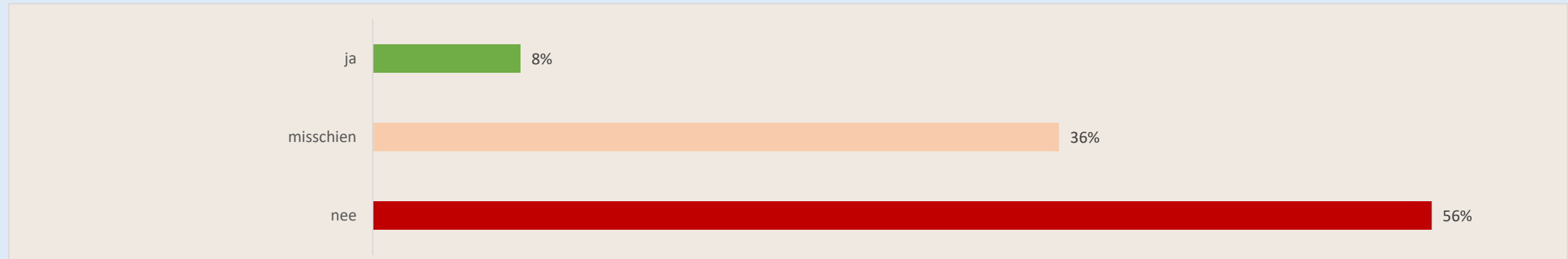
Wat doet men zelf aan duurzaamheid (2)

- ✓ Tussen de kernen verschilt het beeld enigszins. Zo gaan inwoners van Sleeuwijk, Werkendam en Hank iets meer dan gemiddeld bewust zuinig om met energie (93%/92%/91%) en inwoners van Nieuwendijk minder dan gemiddeld (83%). Als het gaat om groene stroom of groen gas dan zijn inwoners van Wijk en Aalburg hier minder toe overgestapt (47% tegenover 58% gemiddeld) en zijn zij dit ook minder vaak van plan (resp. 42% en 31% gemiddeld). Inwoners van Sleeuwijk ((51%) en Woudrichem (50%) hebben hun eetgewoontes vaker al aangepast, inwoners van Almkerk (32%) en Werkendam (34%) hebben dit minder vaak gedaan.
- ✓ Naar leeftijd valt op dat inwoners tot 35 jaar minder bewust zuinig omgaan met energie (82% tegenover gemiddeld 89%). De overstap naar groen stroom of groen gas is minder vaak gedaan door 75-plussers (41% tegenover 58% gemiddeld) en ook inwoners tot 35 jaar lopen daarbij iets achter (54%). Als het gaat om het aanpassen van eetgewoontes dan hebben 55-plussers (circa 47%) dit vaker gedaan dan 55-minners (circa 36%). Investeren in duurzaamheid staat minder vaak op de agenda van 75-plussers (57% niet van toepassing of nee tegenover 33% gemiddeld).
- ✓ Naast leeftijd is ook het opleidingsniveau bij de meeste aspecten van invloed. Dit geldt niet voor het al dan niet zuinig omgaan met energie, maar wel voor de keuze voor groene stroom. Zo hebben hoger opgeleiden met 67% hier vaker voor gekozen dan middelbaar of lager opgeleiden (resp. 54% en 52%). Dit geldt ook voor het aanpassen van de eetgewoontes (47% van de hoger opgeleiden tegenover 35% van de middelbaar en 33% van de lager opgeleiden).
- ✓ Wanneer inwoners wordt gevraagd op welke manier ze nog meer bijdragen aan duurzaamheid, worden veel verschillende zaken naar voren gebracht. Het meest genoemd worden vaker de fiets nemen in plaats van de auto, de auto minder vaak gebruiken, overgestapt op een zuinigere auto, zuiniger rijden of een elektrische/hybride auto aangeschaft. Daarnaast worden zonnepanelen net iets minder vaak naar voren gebracht. Beide aspecten worden door ruim 100 inwoners genoemd. Zuinig omgaan met energie door de verwarming wat lager te zetten, de verlichting minder vaak aan te hebben of zuiniger omgaan met alles wordt door bijna 80 inwoners aangehaald. Het isoleren van de woning (muur, dak, vloerisolatie) staat op de vierde plaats met circa 60 bewoners die dit hebben gezegd. Andere zaken die door circa 30 tot 35 inwoners worden aangegeven zijn het brengen van spullen naar de kringloopwinkel en het kopen van tweedehandsspullen of kleding, minder plastic kopen en minder etenswaren die in plastic zijn verpakt, zuinig omgaan met water dan wel minder lang douchen, veel groen in de tuin aanleggen of minder tegels en bomen aanplanten en niet of minder vaak vliegen, minder spullen kopen dan wel meer duurzame spullen kopen. Biologische producten kopen en een warmteboiler, zonneboiler of Hr-ketel, het zelf verbouwen van groenten, het hergebruiken van spullen, HR++-glas of dubbel glas, het hergebruiken van regenwater en geen of zo min mogelijk etenswaren weggooien worden door 10 tot 25 inwoners naar voren gebracht. Daarnaast gebruikt een deel van de inwoners de droger minder vaak, gaan ze het gesprek aan met anderen over duurzaamheid, werken ze vaker vanuit thuis, hebben ze een eigen composthoop, gebruiken ze geen bestrijdingsmiddelen en hebben nu een hout- of een palletkachel (circa 5 tot 10 inwoners hebben dit naar voren gebracht). Geen kinderen en de wasbare luiers zijn ook door enkele inwoners genoemd.

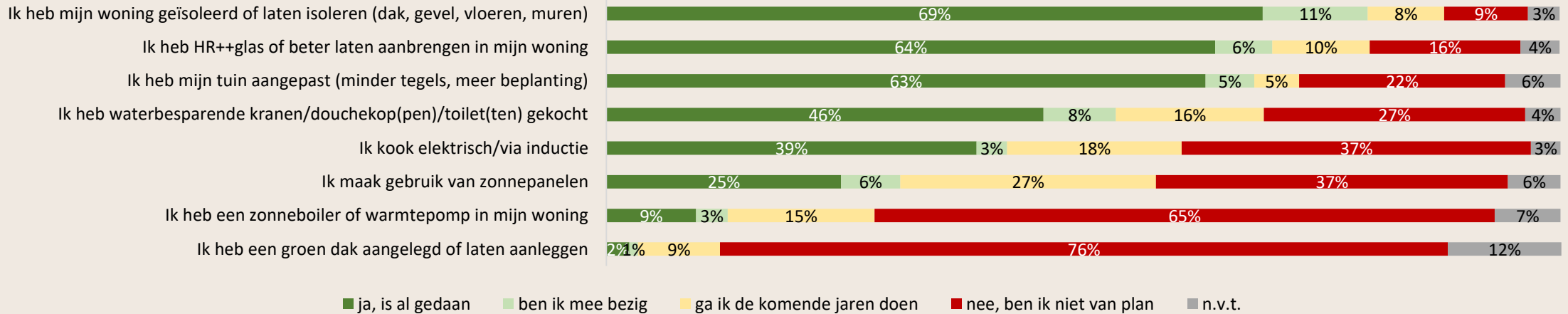
Bereidheid om meer huur te betalen voor duurzaamheid

Bent u bereid om (meer) te betalen voor duurzaamheidsmaatregelen (in een hogere huurprijs)?

- ✓ Van de bewoners van een huurwoning is 8% bereid meer te betalen voor duurzaamheidsmaatregelen. Nog een ruim een derde geeft aan dit misschien te willen (36%). Iets meer dan de helft is echter niet bereid om hier een huurverhoging voor te betalen.
- ✓ In Sleeuwijk (16%) en Nieuwendijk (15%) zijn inwoners meer dan gemiddeld bereid om een huurverhoging te betalen voor duurzaamheidsmaatregelen. In Wijk en Aalburg heeft niemand bij voorbaat aangegeven een huurverhoging te betalen, 43% zou dit misschien willen. Ook de overige kernen zijn in eerste instantie minder enthousiast (3%). Daarnaast geeft 36% aan misschien een huurverhoging te willen betalen.
- ✓ Hoger opgeleiden zijn hiertoe iets vaker bereid (14%) dan lager opgeleiden (5%).
- ✓ Naar leeftijd verschilt het beeld niet.

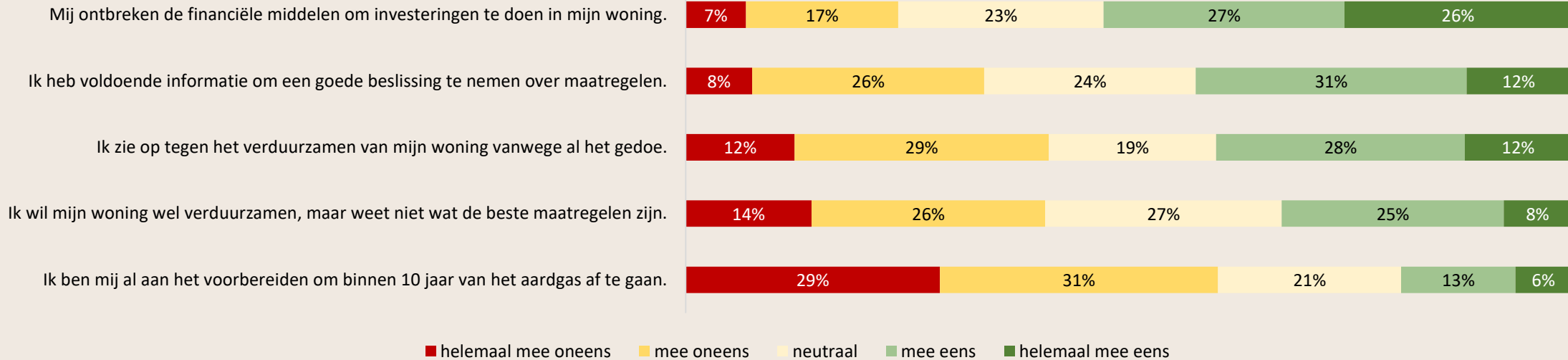
Wat (willen) eigenaren doen voor duurzaamheid (1)

Op welke manier(en) draagt u zelf al bij aan duurzaamheid aan en om uw woning?

- ✓ Eigenaren van koopwoningen hebben vooral de eigen woning geïsoleerd (69%), HR++ glas of beter laten aanbrengen in de woning (65%) of de tuin aangepast door bijvoorbeeld minder tegels en meer beplanting aan te leggen (63%). Een deel is nog met deze maatregelen bezig of willen dit nog gaan doen. Eén op de tien inwoners is niet van plan om de eigen woning te isoleren, voor één op de zes geldt dit als het gaat om HR++ glas of beter en voor één op de vijf voor het aanpassen van de tuin.
- ✓ Waterbesparende kranen, douchekoppen of toiletten heeft bijna de helft van de eigenaren gekocht, een kwart is hiermee bezig of is dit van plan, maar eveneens een kwart zegt dit niet te gaan doen. Elektrisch of via inductie koken doen inmiddels circa vier op de tien inwoners van Altena, nog eens een vijfde is hiermee bezig of is dit van plan, maar ruim een derde (37%) wil dit niet gaan doen.
- ✓ Zonnepanelen zijn door een kwart van de eigenaren aangelegd, een nog groter deel van de inwoners is hiermee bezig of is dit van plan (33%). Ruim een derde geeft aan niet van plan te zijn gebruik te gaan maken van zonnepanelen.
- ✓ Over een zonneboiler of warmtepomp beschikt circa één op de tien bewoners van een koopwoning, nog eens bijna één op de vijf is hiermee bezig of is dit van plan, maar het overgrote deel (65%) overweegt dit niet. Dit geldt in nog iets sterkere mate voor het aanleggen van een groen dak: drie kwart gaat dit niet doen, 2% heeft dit en nog eens 11% is hiermee bezig of is dit van plan.

Wat (willen) eigenaren doen voor duurzaamheid (2)

In hoeverre bent u het eens met de volgende uitspraken over verduurzamen aan en om uw woning?

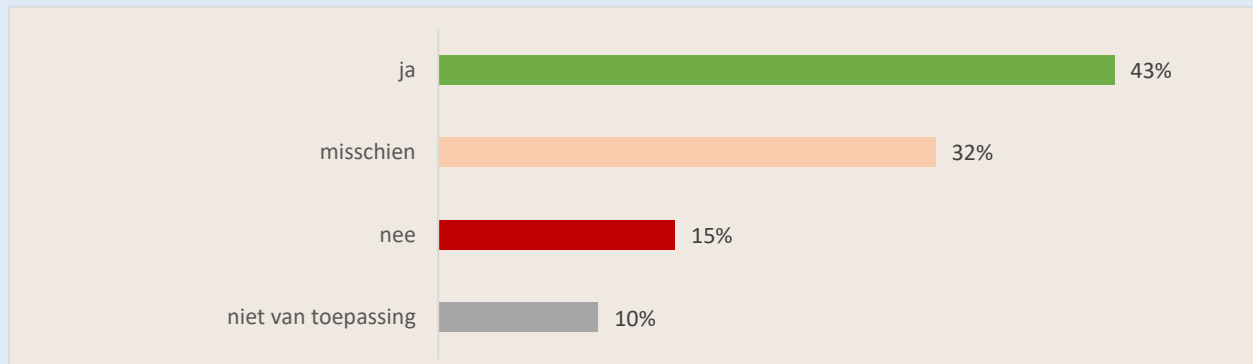
- ✓ Het ontbreken van financiële middelen om investeringen te doen in de woning speelt bij iets meer dan de helft van de inwoners als het gaat om het verduurzamen van de woning, een kwart geeft aan dat dit niet speelt.
- ✓ Over de mate waarin men over voldoende informatie beschikt om een goede beslissing te nemen over de maatregelen lopen de meningen uiteen: 42% is van mening dat men voldoende informatie heeft, maar 34% vindt van niet. Een derde van de inwoners geeft aan dat men de woning wel wil verduurzamen, maar dat men niet weet wat de beste maatregelen zijn. Een iets groter aandeel (40%) geeft aan dat dit niet speelt.
- ✓ Twee op de tien inwoners zijn zich al aan het voorbereiden om binnen 10 jaar van het gas af te gaan. Dit geldt meer dan gemiddeld voor inwoners van Woudrichem (29%).

Wat (willen) eigenaren doen voor duurzaamheid (3)

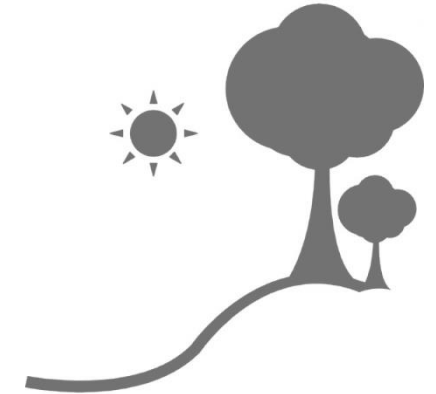
- ✓ Eigenaren van 75 jaar of ouder zijn veel terughoudender om maatregelen te nemen zoals het isoleren van de woning (21% niet van plan tegenover gemiddeld 8%), het kopen van waterbesparende kranen / douchekoppen of toiletten (42% tegenover gemiddeld 28%), het gebruik maken van zonnepanelen (59% tegenover gemiddeld 37%). Ook een groen dak en het aanpassen van de tuin speelt bij 75-plussers veel minder.
- ✓ Naar opleidingsniveau valt op dat lager opgeleiden minder vaak maatregelen hebben genomen zoals het aanschaffen van waterbesparende kranen e.d. (34% tegenover 48% van de middelbaar en hoger opgeleiden), het aanpassen van de tuin (53% tegenover 68% van de hoger opgeleiden) en het laten isoleren van de woning (60% tegenover 72% van de hoger opgeleiden). Het aandeel dat aangeeft geen gebruik te gaan maken van zonnepanelen ligt veel hoger onder lager opgeleiden (51% tegenover 29% van de hoger opgeleiden).
- ✓ Inwoners van Woudrichem zijn zich meer dan gemiddeld aan het voorbereiden om van het gas af te komen (29% tegenover 19% gemiddeld).
- ✓ Inwoners van 75 jaar of ouder zien beduidend vaker op tegen het gedoe dat verduurzamen van de woning met zich meebrengt (67% tegenover 40% gemiddeld). Daarnaast zijn zij minder vaak van mening dat ze voldoende informatie hebben om een goede beslissing te kunnen nemen (23% tegenover 34% gemiddeld) en treffen ze minder vaak voorbereidingen om van het gas af te komen (12% tegenover 20% gemiddeld).
- ✓ Het ontbreken van financiële middelen om te investeren in de woning speelt meer dan gemiddeld bij inwoners tot 35 jaar (65% tegenover 52% gemiddeld).

Gebruik van bouw- of installatiebedrijf uit Altena

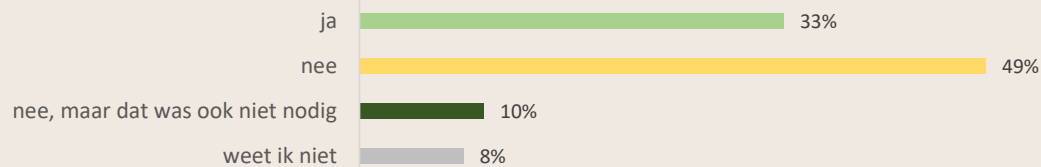

Als u gaat investeren in uw woning, heeft u dan voorkeur voor een bouw- of installatiebedrijf uit Altena?

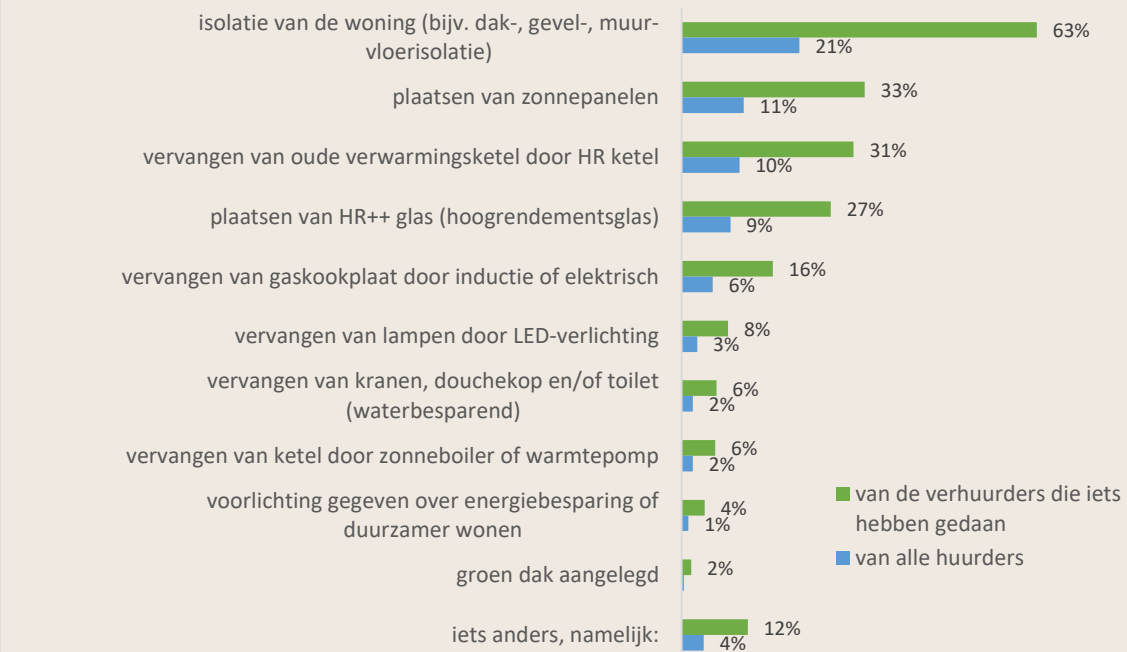

- ✓ Wanneer men gaat investeren in de woning dan geven iets meer dan vier op de tien inwoners aan een voorkeur te hebben voor een bouw- of installatiebedrijf uit Altena (43%). Een derde gaat dit misschien doen. Het aandeel dat zeker geen bedrijf uit Altena hiervoor inschakelt, is met 15% veel beperkter.

Gedrag van woningcorporaties of verhuurders

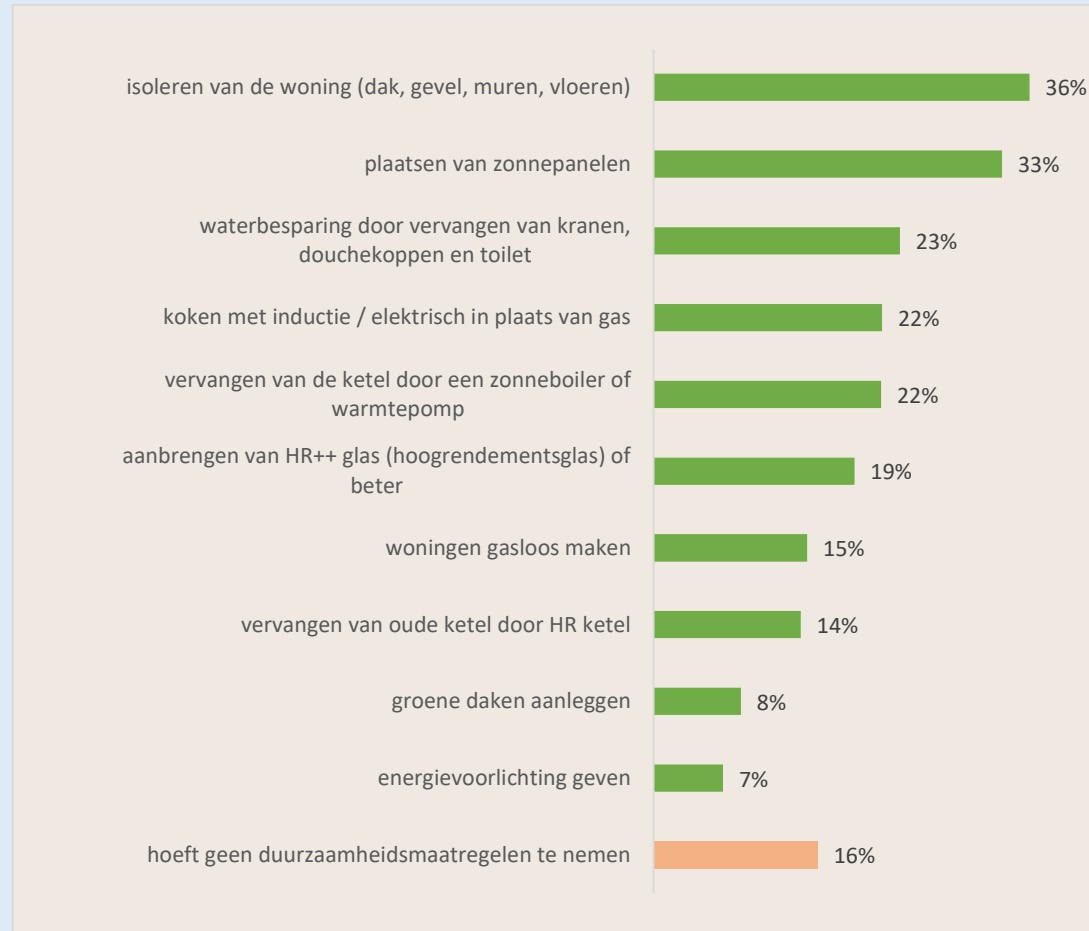
Heeft de woningbouwvereniging of uw verhuurder de afgelopen 3 jaar gedaan iets aan uw woning gedaan om de duurzaamheid te verbeteren?

Wat heeft de woningbouwvereniging of uw verhuurder in de afgelopen 3 jaar gedaan aan uw woning gedaan om de duurzaamheid te verbeteren?

- ✓ De helft van de huurders geeft aan dat de woningbouwvereniging of de verhuurder de afgelopen drie jaar niets heeft gedaan aan de woning om de duurzaamheid te verbeteren. Volgens een derde van de huurders was dit wel het geval. De overige huurders kunnen dit niet aangeven (8%) of geven aan dat dit ook niet nodig was (10%).
- ✓ Verhuurders die wel iets hebben gedaan, hebben vooral ingezet op het isoleren van de woning. Dit is gedaan bij twee derde van de huurders waar de verhuurder maatregelen heeft genomen. Afgezet tegen alle huurders is dit een vijfde (21%).
- ✓ Een derde heeft zonnepanelen geplaatst of de oude verwarmingsketel vervangen door een HR-ketel en iets meer dan kwart heeft HR++ glas laten plaatsen (dit geldt bij alle drie voor circa 10% van alle huurders).
- ✓ Bij één op de zes woningen van huurders die iets hebben gedaan is de gaskookplaat vervangen door een elektrische of voor inductie (6% van alle huurders).
- ✓ Maatregelen als het vervangen van lampen door LED-verlichting (8% van de verhuurders die maatregelen hebben genomen), het vervangen van kranen, de douchekop of het toilet (6%), het vervangen van een ketel door een zonneboiler of warmtepomp (6%) of het geven van voorlichting over energiebesparing of duurzamer wonen (4%), zijn minder vaak genomen.

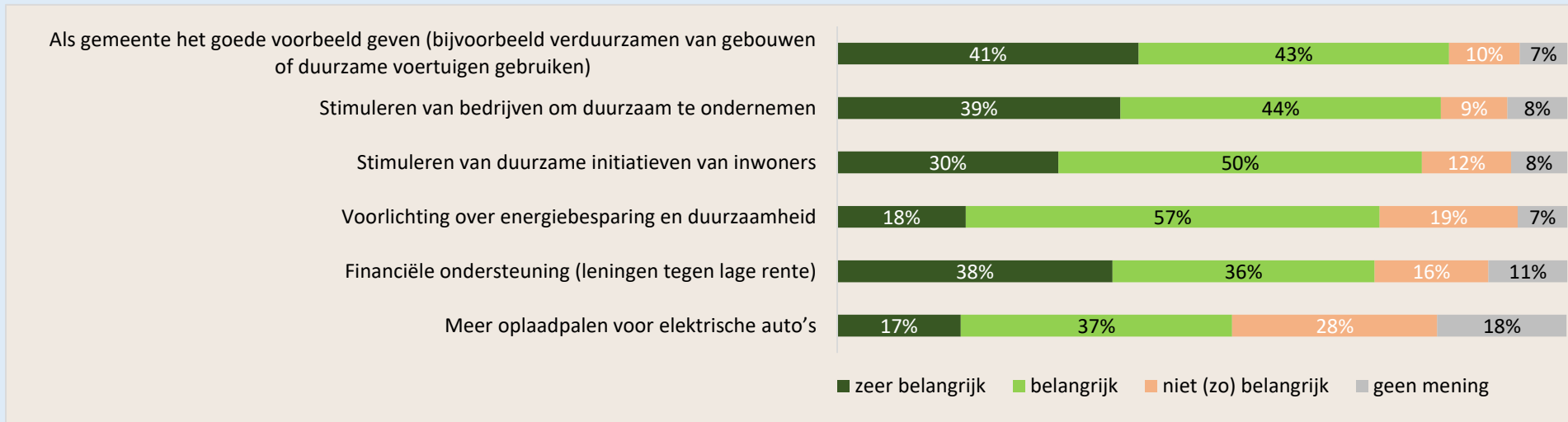
Wat zou verhuurder moeten doen

Wat zou de woningbouwvereniging of uw verhuurder volgens u moeten doen aan duurzaamheid? (maximaal 3 antwoorden)

- ✓ Als de huurders wordt gevraagd wat de verhuurder volgens hen zou moeten doen dan staat het isoleren van de woning met 36% bovenaan de lijst, op de voet gevolgd door het plaatsen van zonnepanelen (33%).
- ✓ Een vijfde tot een kwart vindt dat er waterbesparende maatregelen moeten worden genomen door het vervangen van kranen, douchekoppen en het toilet (23%), men elektrisch of op inductie zou moeten kunnen koken in plaats van op gas (22%), de ketel vervangen zou moeten worden door een zonneboiler of warmtepomp (22%) of HR++ glas aangebracht zou moeten worden (19%).
- ✓ Eén op de zes huurders vindt dat de woningen gasloos moeten worden gemaakt (15%) of dat de oude ketel door een HR-ketel vervangen zou moeten worden (14%). Het aanleggen van groene daken en het geven van energievoorlichting worden met resp. 8% en 7% het minst naar voren gebracht.
- ✓ Eén op de zes huurders geeft aan dat er volgens hen helemaal geen duurzaamheidsmaatregelen hoeven te worden genomen door de verhuurder. Bij iets meer dan de helft zijn al maatregelen genomen of is dit niet nodig volgens de huurders. De overige huurders weten meestal niet of dit al is gebeurd.

Wat kan de gemeente doen voor duurzaamheid (1)

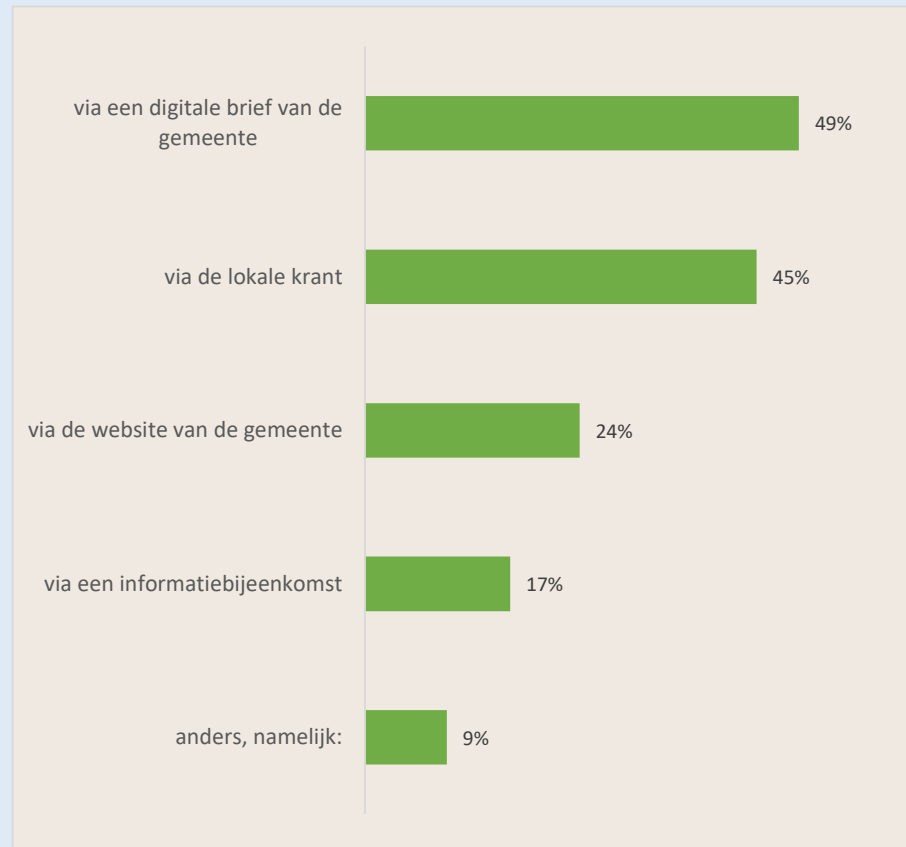
De gemeente wil graag weten waar zij de inspanningen op het gebied van energie en duurzaamheid op moet richten. Kunt u aangeven hoe belangrijk u de volgende maatregelen vindt?

- ✓ Inwoners zijn van mening dat de gemeente ook behoorlijk wat kan doen in het kader van duurzaamheid.
- ✓ Het geven van het goede voorbeeld door bijvoorbeeld het verduurzamen van gebouwen of duurzame voertuigen te gebruiken worden het meest belangrijk gevonden op de voet gevolgd door het stimuleren van bedrijven om duurzaam te ondernemen. Circa vier op de tien inwoners vinden dit zeer belangrijk en nog een iets groter aandeel belangrijk. Het bieden van een financiële ondersteuning wordt eveneens door bijna vier op de tien inwoners zeer belangrijk gevonden. Nog eens ruim een derde is van mening dat dit belangrijk is.
- ✓ Het stimuleren van duurzame initiatieven is volgens inwoners zeker ook een mogelijkheid: 30% vindt dit zeer belangrijk en 50% belangrijk.
- ✓ Daarnaast zijn inwoners van mening dat de gemeente ook voorlichting kan geven over energiebesparing en duurzaamheid. Bijna één op de vijf vindt dit zelfs zeer belangrijk en nog eens ruim de helft belangrijk.
- ✓ Over het aanbieden van meer oplaadpalen voor elektrische auto's zijn inwoners iets terughoudender: 17% vindt dit heel belangrijk en nog eens 37% belangrijk.

Wat kan de gemeente doen voor duurzaamheid (2)

- ✓ Inwoners tot 35 jaar vinden een financiële ondersteuning belangrijker dan gemiddeld (57% zeer belangrijk tegenover gemiddeld 38%). 75-Plusers vinden dit juist minder vaak zeer belangrijk (15%). Hetzelfde beeld komt naar voren als het gaat om het stimuleren van duurzame initiatieven van inwoners: 44% van de inwoners tot 35 jaar vinden dit zeer belangrijk tegenover 9% van de inwoners van 75 jaar en ouder. Daarnaast vinden 75-plussers het geven van het goede voorbeeld door de gemeente minder vaak zeer belangrijk: 23% tegenover gemiddeld 42%. De 75-plussers hebben meer dan gemiddeld aangegeven geen mening te hebben hierover (17%).
- ✓ Het stimuleren van initiatieven van inwoners wordt door lager opgeleiden veel minder vaak zeer belangrijk gevonden dan hoger opgeleiden die hieraan juist veel meer waarde hechten: resp. 14% en 43% zeer belangrijk. Aan een financiële ondersteuning hechten lager opgeleiden ook minder waarde (26% tegenover 39% gemiddeld) evenals aan het stimuleren van bedrijven om duurzaam te ondernemen (22% tegenover 49% van de hoger opgeleiden) en het geven van het goede voorbeeld (29% van de lager opgeleiden tegenover 50% van de hoger opgeleiden).
- ✓ Lager opgeleiden geven vaker dan gemiddeld aan geen mening te hebben, bijvoorbeeld over oplaadpalen voor elektrische auto's (31% tegenover 9% van de hoger opgeleiden), het stimuleren van bedrijven om duurzaam te ondernemen (17% tegenover 3% van de hoger opgeleiden), het bieden van financiële ondersteuning (22% tegenover 3% van de hoger opgeleiden) en het stimuleren van duurzame initiatieven van inwoners (17% tegenover 2% van de hoger opgeleiden).

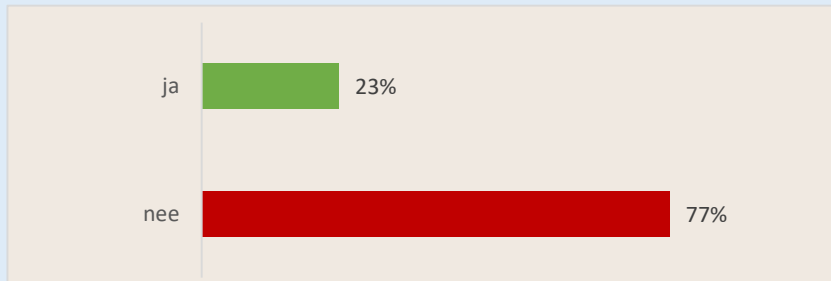
Hoe wil men geïnformeerd worden

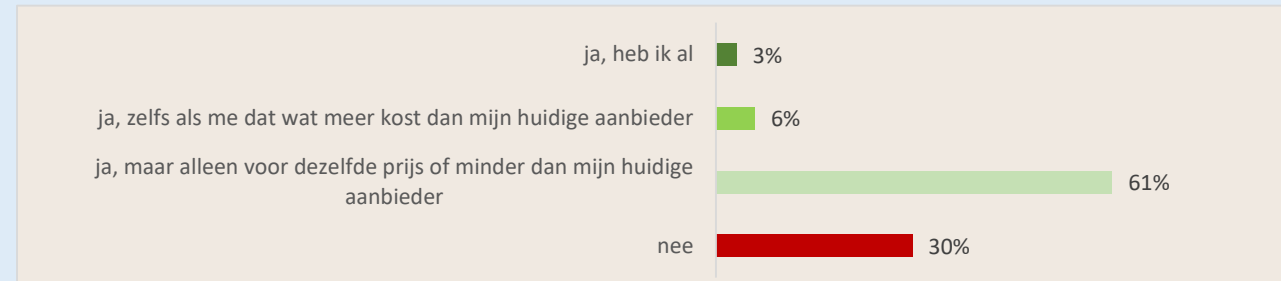
Op welke wijze wilt u het liefst geïnformeerd worden over de ontwikkelingen rondom duurzaamheid en energie? (meer antwoorden mogelijk)

- ✓ Inwoners willen het liefst via een digitale nieuwsbrief van de gemeente of via de lokale krant informatie ontvangen rondom duurzaamheid en energie. Circa de helft geeft de voorkeur aan de digitale nieuwsbrief (49%) en een iets kleiner aandeel aan de lokale krant (45%). Een kwart noemt de website (24%) en één op de zes vindt een informatiebijeenkomst een geschikte manier hiervoor. Eén op de tien inwoners noemt nog een andere vorm, waarbij een brief of een folder per post het meest naar voren worden gebracht. Daarnaast worden sociale media als Facebook genoemd. Enkele respondenten geven expliciet aan géén informatie hierover te willen ontvangen.
- ✓ Een digitale nieuwsbrief geniet duidelijk minder de voorkeur van 75-plussers (22% tegenover 49% gemiddeld) evenals de website van de gemeente (9% tegenover 24% gemiddeld). Zij willen liever via de lokale krant worden geïnformeerd (54% tegenover 45% gemiddeld). Inwoners tot 35 jaar geven hier juist minder vaak de voorkeur aan (35%).
- ✓ Lager opgeleiden verkiezen minder vaak de digitale nieuwsbrief (34% tegenover 61% van de hoger opgeleiden) en de website van de gemeenten (15% tegenover 31% van de hoger opgeleiden). Zij lezen liever informatie hierover in de lokale krant (53% tegenover 45% gemiddeld).

Bekendheid met en bereidheid t.a.v. lokale maatregelen

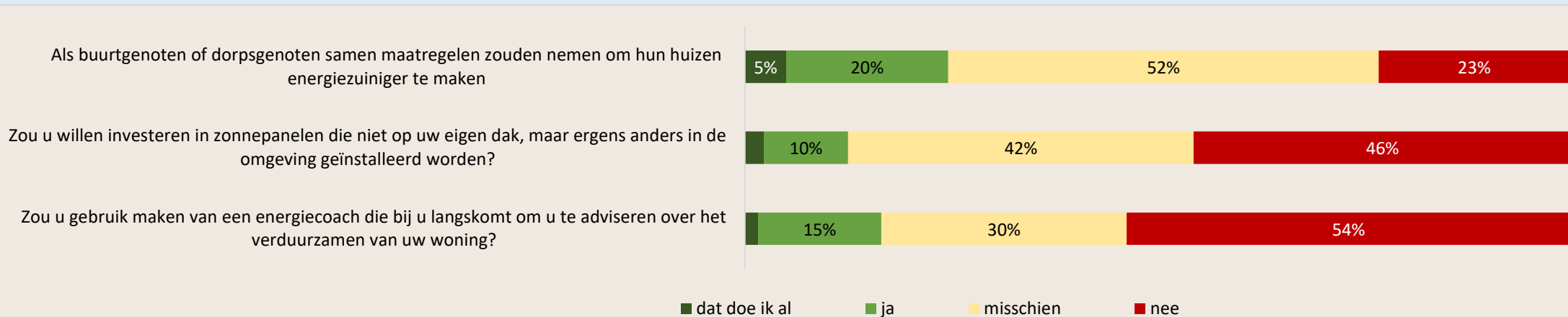
Bent u bekend met de lokale energiecoöperatie Altena Nieuwe Energie?

Bent u bereid een energiecontract af te sluiten voor groen opgewekte energie uit Altena?

- ✓ Bijna een kwart van de inwoners is bekend met de lokale energiecoöperatie Altena Nieuwe Energie.
- ✓ Inwoners van Almkerk (28%), de overige kernen (28%), Sleenwijk (27%) en Woudrichem (27%) zijn iets vaker dan gemiddeld hiervan op de hoogte en inwoners van Werkendam (14%), Nieuwendijk (16%) en Hank (17%) minder vaak.
- ✓ Ook inwoners tot 35 jaar (17%), maar vooral 75-plussers (9%) zijn hiervan minder op de hoogte.
- ✓ Het best op de hoogte zijn de hoger opgeleiden (32% tegenover 11% van de lager opgeleiden).
- ✓ De bereidheid om een energiecontract af te sluiten voor groen opgewekte energie uit Altena is groot. Zeven op de tien inwoners zijn hiertoe bereid, 3% heeft dit al. De bereidheid om hier meer voor te betalen is echter minder groot: 6% wil dit wel en 61% geeft aan dat dit voor dezelfde prijs of voor minder moet worden aangeboden dan hun huidige aanbieder.
- ✓ Inwoners van Almkerk staan het meest positief hiertegenover: 7% heeft het als, 10% wil hier zelfs meer voor betalen, 51% wil hier niet meer voor betalen. Inwoners van Wijk en Aalburg zijn iets minder bereid om groen opgewekte stroom af te nemen (40% nee tegenover 30% gemiddeld). Ook inwoners van 75 jaar en ouder willen de overstap beduidend minder vaak maken (56% nee). Dit geldt in iets mindere mate ook voor lager opgeleiden (44% nee tegenover 20% van de hoger opgeleiden). Lager opgeleiden zijn ook minder vaak bereid meer te betalen voor in Altena opgewekte stroom (2% tegenover 10% van de hoger opgeleiden).

Wat kan of wil men zelf doen (1)

Bereidheid tot het nemen van maatregelen, het doen van investeringen of het laten adviseren door een energiecoach?

- ✓ Op de vraag of inwoners bereid zijn om samen met buurt- of dorpsgenoten maatregelen te nemen om hun huizen energiezuiniger te maken antwoordt één op de vijf inwoners bevestigend, de helft geeft aan dit misschien te willen doen en een klein deel doet dit al (5%). Bijna een kwart (23%) geeft aan niet samen met buurt- of dorpsgenoten maatregelen te willen nemen om de huizen energiezuiniger te maken.
- ✓ De bereidheid om te investeren in zonnepanelen die niet op het eigen dak maar elders in de omgeving worden geïnstalleerd, is iets minder groot, maar toch is één op de tien inwoners hiertoe bereid en geven nog eens vier op de tien aan dit misschien te willen naast 2% die dit al doet. Bijna de helft is hiertoe niet bereid (46%).
- ✓ Eén op de zes inwoners zou gebruik maken van een energiecoach als deze langs zou komen om de inwoners te adviseren over het verduurzamen van de woning: 15% zou dit doen en 2% geeft aan dit al te hebben gedaan. Nog eens drie op de tien inwoners zouden dit misschien doen (30%). Net iets meer dan de helft van de inwoners (54%) heeft hier geen behoefte aan.
- ✓ Op de vraag of inwoners betrokken willen blijven of willen meedenken of meepraten met de gemeente over duurzaamheid heeft de helft bevestigend geantwoord: iets meer dan een derde (35%) wil alleen worden geïnformeerd over de voortgang en één op de zes wil graag meedenken.

Wat kan of wil men zelf doen (2)

Samen met buurt- en dorpsgenoten maatregelen nemen om de huizen energiezuiniger te maken

- ✓ Inwoners van Wijk en Aalburg zijn minder vaak bereid om samen met buurt- of dorpsgenoten maatregelen te nemen om de huizen energiezuiniger te maken (9% tegenover 20% gemiddeld) en inwoners van Woudrichem iets meer dan gemiddeld (28%).
- ✓ Naar leeftijd is te zien dat inwoners tot 35 jaar vaker bereid zijn hiertoe dan inwoners van 75 jaar en ouder (resp. 30% en 10% tegenover 20% gemiddeld). Oudere inwoners zijn hier vaker niet toe bereid (51% tegenover gemiddeld 23%).
- ✓ Daarnaast is de bereidheid onder lager opgeleiden minder groot (39% nee).

Investeren in zonnepanelen die niet op het eigen dak maar ergens anders in de omgeving worden geïnstalleerd

- ✓ Inwoners van Almkerk zijn meer dan gemiddeld bereid om te investeren in zonnepanelen die elders worden geïnstalleerd. Zo geeft 17% dit zeker te willen doen (tegenover gemiddeld 10%). Het aandeel dat hier niet toe bereid is ligt met 34% lager dan gemiddeld (46%).
- ✓ De bereidheid hiertoe is vooral onder inwoners van 75 jaar en ouder lager dan gemiddeld (63% nee tegenover 46% gemiddeld).
- ✓ Daarnaast is de bereidheid onder lager opgeleiden minder groot (55% nee).

Gebruik maken van een energiecoach die langskomt om te adviseren over het verduurzamen van de woning

- ✓ Inwoners van Wijk en Aalburg hebben minder behoefte aan een energiecoach die langskomt (69% nee tegenover 54% gemiddeld). Dit geldt ook voor inwoners van Hank (64% tegenover 54% gemiddeld).
- ✓ De bereidheid hiertoe is onder inwoners tot 35 jaar hoger dan gemiddeld (22% ja tegenover 15% gemiddeld) en lager vooral onder inwoners van 75 jaar en ouder lager dan gemiddeld (69% nee)
- ✓ Daarnaast is de bereidheid onder lager opgeleiden minder groot (69% nee).

Meedenken of meepraten met de gemeente

- ✓ De bereidheid om mee te denken is hoger onder hoger opgeleiden (23%) en minder groot onder lager opgeleiden (8%). Ook onder inwoners van 75 jaar en ouder is de behoefte veel lager, maar toch geeft nog 6% aan dit te willen.

Colofon

- **Dimensus en Companen:** Bundeling van kennis, kunde en kracht
- *Dimensus helpt opdrachtgevers bij het vinden van passende antwoorden op hun beleidsvraagstukken op het brede maatschappelijke werkteerrein. Dit doen wij vanuit een bevoegenheid en passie voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. U bent daarbij partner in het proces; een goed resultaat komt namelijk niet tot stand zonder goede input. De onderzoeken van Dimensus richten zich op thema's als leefbaarheid en veiligheid, wonen, zorg en welzijn, cultuur, sport en recreatie, klanttevredenheid.*
- *Companen helpt gemeenten, regio's, woningcorporaties en zorginstellingen, onder andere door onderzoek naar vraag en aanbod op de woningmarkt; op het niveau van de regionale woningmarkt, op locatieniveau, op het niveau van uw vastgoedportefeuille. In de onderzoeken is er aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor zorg en diensten aan huis. Het onderzoek van Companen biedt een praktische opmaat voor advies, beleidsplannen en samenwerking.*
-
- *Dimensus en Companen bundelen de krachten om u nog beter van dienst te kunnen zijn met innovatief onderzoek, passend bij uw vraag. Wij koppelen deskundigheid en logistieke ervaring, kwaliteit, flexibiliteit en een plezierige samenwerking aan een betaalbare prijs. In gezamenlijkheid ontwikkelen we producten. Voorbeeld hiervan is de GemeenteBeleidsMonitor (GBM) die inzicht geeft in waar uw gemeente staat op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale kracht. En ook het WoonWaardeModel, waarmee gericht informatie wordt verkregen voor gebiedsmarketing rond nieuwe woonbestemmingen, samen met potentiële bewoners.*
-
- **Zo gaan Dimensus en Companen samen op zoek naar antwoorden op uw vragen!**